

**URZĄD
OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W POZNANIU**

61-702 Poznań, ul. Gwarna 7
Tel. (0-61) 852-15-17, Tel/Fax (0-61) 852-77-50, Tel. Centrala (0-61) 851-86-41
E-mail: ua.poznan@telbank.pl

Poznań, dn. 14.02.2000 r.

RPZ – 561-S/2/99/D.O./1.63/2000

Decyzja nr RPZ - 9/2000

Na podstawie art. 479²⁹ par.2 k.p.c. po przeanalizowaniu odwołania Przedsiębiorstwa Inżynieryjnego „Trust” Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu z dnia 16 grudnia 1999 r. od decyzji Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury w Poznaniu z dnia 30 listopada 1999 r. Nr RPZ - 35/99 zmienia się powyższą decyzję w ten sposób, iż:

Na podstawie art. 104 k.p.a. w zw. z art. 5 ust. 1 pkt 6 oraz art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym (tekst jednolity: Dz.U. nr 52 z 1999 r. poz. 547) o d m a w i a s i ę uwzględnienia żądania Stowarzyszenia na Rzecz Budowy i Rozwoju Osiedla Lubczykowa Góra w Poznaniu w przedmiocie nakazania zaniechania stosowania przez Przedsiębiorstwo Inżynieryjne „Trust” Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu praktyk monopolistycznych polegających na narzucaniu właścicielom domów położonych na Osiedlu Lubczykowa Góra w Poznaniu uciążliwych warunków umów o odprowadzanie i oczyszczanie ścieków kanalizacyjnych oraz na pobieraniu nadmiernie wygórowanych cen za odbiór i oczyszczanie ścieków.

Uzasadnienie

Decyzją nr RPZ – 35/99 z dnia 30 listopada 1999 r. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatura w Poznaniu stwierdził stosowanie przez Przedsiębiorstwo Inżynieryjne „TRUST” Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu (zwanemu dalej PI „TRUST”) praktyk monopolistycznych określonych w artykułach 5 ust.1 pkt 6 oraz 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym (tekst jednolity: Dz.U. Nr 52 z 1999 r. poz.547 - zwaną dalej ustawą antymonopolową). Urząd stwierdził stosowanie praktyk monopolistycznych polegających na narzucaniu uciążliwych warunków umów o odprowadzanie i oczyszczanie ścieków poprzez ustalenie ceny na poziomie przynoszącym PI „TRUST” nieuzasadnione korzyści oraz na pobieraniu nadmiernie wygórowanej ceny za odbiór i oczyszczanie ścieków. Zdaniem Urzędu uwzględnienie całkowitego kosztu zakupu działki pod oczyszczalnię ścieków w kalkulacji ceny było sprzeczne z postanowieniami opracowanej przez PI „TRUST” umowy, jak również naruszało zasady prawidłowej rachunkowości. Urząd uznał również, iż przyjęty przez PI „TRUST” 10 – letni okres amortyzacji sieci kanalizacyjnej jest okresem zbyt krótkim dla tego typu urządzeń,

bowiem powszechnie stosowane w sektorze wodno-kanalizacyjnym standardy uzasadniają rozłożenie kosztu amortyzacji na okres co najmniej 20 lat. Upatrując w tych dwóch pozycjach kalkulacji kosztu źródła zawyżenia ceny odbioru i oczyszczania ścieków, Urząd stwierdził stosowanie przez PI „TRUST” praktyk monopolistycznych (punkt I decyzji) oraz nałożył na to Przedsiębiorstwo karę pieniężną w wysokości 15.890 zł (punkt II decyzji).

Pismem z dnia 16.12.1999 r. PI „TRUST” odwołało się od powyższej decyzji.

PI „TRUST” podniosło, iż cena, która została zakwestionowana przez Stowarzyszenie, była ceną szacunkową, ustaloną w oparciu o wysokość kosztów poniesionych przez niego w pierwszych miesiącach funkcjonowania oczyszczalni. Tymczasem koszty zmienne poniesione w 1999r. były znacznie wyższe. Uwzględniając wysokość tych kosztów, rzeczywistą ilość odprowadzonych ścieków oraz liczbę domów przyłączonych do sieci, wysokość kosztu zmiennego odbioru i oczyszczenia 1 m³ ścieków wzrasta z kwoty 2,9 zł do kwoty 6,16 zł. Tym samym przyjęty przez Urząd w zaskarżonej decyzji koszt odbioru i oczyszczania ścieków (5,46 zł) oraz stosowana cena sprzedaży (10,32 zł za 1 m³ ścieków) należy, w ocenie odwołującego się, uznać za błędny. Uwzględniając wskaźniki amortyzacyjne zaproponowane przez Urząd dla sieci kanalizacyjnej (20%) oraz rezygnując z uwzględnienia w kalkulacji kosztu zakupu działki pod oczyszczalnię PI „TRUST” przyjęło, iż wysokość kosztu stałego z tytułu amortyzacji, przypadająca na jednego dostawcę ścieków, wyniesie 39,84 zł miesięcznie, natomiast wysokość jednostkowego kosztu zmiennego 6,16 zł. Dodając do sumy kosztów stałych i zmiennych 15% marżę zysku, nowo ustalona cena wyniesie 45,82 zł miesięcznie od jednego gospodarstwa oraz 7,09 zł za 1 m³ ścieków wprowadzonych do oczyszczalni. Takiej ceny PI „TRUST” zażądało od mieszkańców Osiedla za okres od m-ca maja do m-ca grudnia 1999r., wysyłając już po wydaniu przez Urząd decyzji nowe rachunki oraz korekty do rachunków wystawionych wcześniej.

Urząd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 479²⁹ par.2 k.p.c. Urząd może uchylić lub zmienić swoją decyzję jeżeli uzna odwołanie za słuszne. Po przeanalizowaniu treści wniesionego przez PI „TRUST” odwołania Urząd uznał, iż przytoczone przez niego argumenty uzasadniają zmianę zaskarżonej decyzji. Rozstrzygnięcie zawarte w tej decyzji oparte zostało na wielkościach uwzględnionych przez PI „TRUST” przy wyliczeniu opłaty stałej na jedno gospodarstwo oraz wysokości jednostkowego kosztu zmiennego. Wielkości te ustalone zostały na szacunku, o czym Przedsiębiorstwo to informowało w toku postępowania, jak również zastrzeżenie to wraz z informacją o późniejszym dokonaniu korekt zawarte zostało w treści umów o odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.

Jest poza sporem, iż oczyszczalnia i sieć kanalizacyjna utrzymywane są wyłącznie na potrzeby przyłączonych do nich domów z Osiedla Lubczykowa Góra. Tym samym koszty związane z funkcjonowaniem tych urządzeń obciążają wyłącznie właścicieli tych domów. Zakwestionowane umowy przedstawiały sposób obliczenia ceny odbioru i oczyszczenia ścieków oraz jej wysokość wraz z informacją o możliwości jej zmiany w przypadku, gdy rzeczywiste koszty odbiegałyby od przyjętych szacunków. Jak wskazano w zaskarżonej decyzji, również na szacunku, opartym na podstawie danych przedstawionych przez PI „TRUST” oraz zebranych w ramach przeprowadzonej kontroli, Urząd oparł swoje obliczenia. Wobec udokumentowania przez PI „TRUST” wysokości rzeczywistych kosztów poniesionych w związku z świadczeniem usługi w pierwszym półroczu 1999r., Urząd

zmuszony jest zweryfikować swoje wcześniejsze obliczenia i przyjąć, iż wysokość kosztów zmiennych poniesionych przez PI „TRUST” w I półroczu 1999 r. wyniosła 37.518,92 zł, co przy założeniu, iż w II półroczu koszty te nie zmniejszyły się, daje kwotę 74.000 zł ogółu kosztów zmiennych poniesionych w 1999 r. Ponieważ w ramach przeprowadzonej kontroli Urząd zbadał wysokość kosztów zmiennych za cztery miesiące 1998 r. oraz za I półrocze 1999r. i nie znalazł podstaw do ich zakwestionowania, można uznać, iż dane przyjęte przez PI „TRUST” do obliczenia wysokości jednostkowego kosztu zmiennego, choć również oparte na szacunku (liczba kosztów poniesionych w I półroczu 1999r. x 2), są równe kosztom rzeczywiście poniesionym lub do tych kosztów maksymalnie zbliżone.

Kolejną okolicznością, która ma wpływ na wysokość obliczonego przez PI „TRUST” jednostkowego kosztu zmiennego, jest *ilość ścieków dostarczanych do oczyszczalni*. Im większa ilość dostarczanych do oczyszczalni ścieków, tym niższa wysokość jednostkowego kosztu zmiennego usługi odbioru i oczyszczania ścieków. W zaskarżonej decyzji Urząd w swoich obliczeniach wielkość tę ustalił na podstawie odczytów wskazań wodomierza zainstalowanego na zaworze głównym, na wejściu do Osiedla, za okres czterech miesięcy 1998r. Tymczasem w odwołaniu PI „TRUST” podniósł, iż w tym okresie było przeprowadzane kilkakrotne płukanie sieci, co spowodowało zwiększony pobór wody. Dla obliczenia wysokości jednostkowego kosztu zmiennego PI „TRUST” przyjęło wielkości znacznie niższe, zbliżone do stawek ryczałtowych ustalonych przepisami rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie urządzeń zaopatrzenia w wodę i urządzeń kanalizacyjnych oraz zasad ustalania opłat za wodę i wprowadzanie ścieków (Dz.U. nr 151 poz. 716 ze zm.), odpowiadające rzeczywistemu zużyciu wody przez poszczególne domostwa. Przedsiębiorstwo podało, iż łączne zużycie wody przez mieszkańców Osiedla w I półroczu 1999 r. wynosiło 6.370 m³, zastrzegając jednakże, iż część dostarczonej wody zużyta została na podlewanie ogródków przydomowych, a część domostw, wobec uniemożliwienia mu odczytu wskazań wodomierzy, rozliczona została wg stawek ryczałtowych. Przyjmując, iż do oczyszczalni dostarczonych zostanie 12.000 m³ ścieków, koszt jednostkowy oczyszczenia 1 m³ ścieków poza amortyzacją wyniesie 6,16 zł, a nie 2,9 zł, jak wstępnie samo obliczyło.

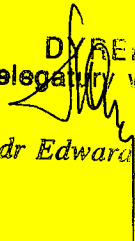
Kolejnym czynnikiem wpływającym na ustaloną przez PI „TRUST” cenę odbioru i oczyszczania ścieków jest *wysokość dokonywanych przez niego odpisów amortyzacyjnych od urządzeń sieci kanalizacyjnej oraz oczyszczalni*. Odpisy te rozliczane są na liczbę dostawców ścieków, a więc na liczbę domostw podłączonych do oczyszczalni i korzystających z niej. Dopiero w odwołaniu Przedsiębiorstwo podniosło i udokumentowało, iż liczba takich domostw wynosi 96, a nie 140, jak przyjęto w poprzednich obliczeniach oraz w dokumentacji złożonej w ramach postępowania Urzędowi. Dzieląc przez taką ilość dostawców kwotę rozliczaną w skali roku z tytułu amortyzacji, umniejszoną z racji przyjęcia zalecanego w zaskarżonej decyzji 20 - letniego okresu amortyzacji sieci kanalizacyjnej, otrzymano kwotę 39,84 zł w rozliczeniu na jednego dostawcę. Doliczając 15% marżę zysku otrzymano kwotę 45,82 zł, która stanowi wysokość wynagrodzenia stałego. Ponieważ w ramach ustalonego w ten sposób wynagrodzenie zmiennego PI „TRUST nie rozliczyło kosztu zakupu działki, odpadły obie przesłanki uzasadniające postawienie zarzutu naruszenia przepisów art. 5 ust. 1 pkt 6 oraz 7 ust. 1 pkt 3 ustawy antymonopolowej, a także zasad prawidłowej rachunkowości.

O tym, że cena jest nadmiernie wygórowana, decyduje przede wszystkim jej porównanie z cenami stosowanymi przez potencjalnych konkurentów danego przedsiębiorcy. Okoliczności, które powód przedstawił w odwołaniu, a które uwzględnił wyliczając cenę w oparciu o koszty poniesione w I półroczu 1999, pozwalają stwierdzić, iż koszt jednostkowy świadczonej przez PI „TRUST” usługi odbioru i oczyszczania ścieków wynosi 9,99 zł

(w przeliczeniu na jednego dostawcę jest to 39,84 zł + 6,16 zł/m³), a cena 11,43 zł*. Uzasadnienie zmienionej decyzji wyjaśniało, dlaczego badana cena nie została przez Urząd uznana za nadmiernie wygórowaną w oparciu o metodę porównawczą. Zdaniem Urzędu te same okoliczności uniemożliwiają również uznanie ceny usługi odbioru i oczyszczenia ścieków o wysokości 11,43 zł za nadmiernie wygórowaną w rozumieniu przepisu art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy antymonopolowej. Zestawienie tej ceny oraz wysokości kosztu wytworzenia usługi z danymi zawartymi na stronach 9 – 10 zaskarżonej decyzji zdaniem Urzędu nie uzasadnia tezy, iż cena ta jest rażąco zawyżona w stosunku do wartości świadczenia. Przeprowadzona analiza kosztowa, jak również fakt, iż rentowność jaką PI „TRUST” uzyskuje na tej działalności nie odbiega od przeciętnych, również potwierdzają powyższą konkluzję. Stąd, zdaniem Urzędu, nie zachodzą przesłanki uzasadniające stwierdzenie naruszenia przez PI „TRUST” przepisu art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy antymonopolowej.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności Urząd uznał, iż w niniejszej sprawie nie zostały spełnione przesłanki uzasadniające stwierdzenie stosowania przez PI „TRUST” praktyk monopolistycznych określonych w art. 5 ust. 1 pkt 6 oraz 7 ust. 1 pkt 3 ustawy antymonopolowej. W związku z powyższym decyzja Urzędu Nr RPZ - 35/99 z 30 listopada 1999 r. została w całości zmieniona.

Od niniejszej decyzji przysługuje stronom odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Antymonopolowego, za pośrednictwem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwóch tygodni od daty doręczenia decyzji.

DYREKTOR
Delegatury w Poznaniu

dr Edward Siewierski

Otrzymują:

- 1) Przedsiębiorstwo Inżynieryjne „Trust” Sp. z o.o.
Pełnomocnik – mec. Andrzej Zielonacki
Kancelaria Adwokacka
61-726 Poznań, ul. Mielżyńskiego 18 m.9
- 2) Stowarzyszenie na Rzecz Budowy i Rozwoju
Osiedla Lubczykowa Góra w Poznaniu
Pan Ryszard Ćwikliński – Prezes
61-680 Poznań, ul. Wiesiołkowa 43

* Koszt jednostkowy Przedsiębiorstwa „Trust” wyliczono w dwóch wariantach. W obu przyjęto, że prawidłowo wyliczona wartość rocznej amortyzacji wynosi:

- oczyszczalni 13.501 zł (10 letni okres amortyzacji)
- kolektora 24.816 zł (20 letni okres amortyzacji)
- bloki, pompy 7.586 zł (10 letni okres amortyzacji).

Co rocznie daje kwotę 45.903 zł

wariant 1:

wartość rocznej amortyzacji + roczna wartość kosztów zmiennych / faktyczna ilość odebranych i oczyszczonych ścieków = 45.903 + 74.000 : 12.000 = 9,99 zł

wariant 2:

wartość rocznej amortyzacji	roczna wartość kosztów zmiennych	45.903	74.000
ilość dostawców x 12	faktyczna ilość dostarczonych ścieków	96 x 12	12.000
= 39,84 zł + 6,16zł			

Na cenę usługi świadczonej przez PI „Trust” składają się koszty powiększone o 15% marżę zysku.